Quelle: http://manuscripta.at/?ID=31626
Copyright: Zwettl, Zisterzienserstift

Nullus eum umquam lapit. numquam hominem lesit. Hii autem qui ex ore ei euaserunt uniuersi baptizati sunt. Nunciata sunt omnia hec numeriano imperatori. qui furore nimio accensus. iussit ut ambo. id est Chrisantus et Daria si non consensissent sacrificiis uariis tormentorum cruciatibus punirentur. Igitur cum cogeret eos celerinus ad sacrificandum et diuersa diceret et audiret. iussit sanctum Chrisantum eculeo ingenti suspendi. Sed cumque imponeretur eculeo Chrisantus. ligna omnia comminuta sunt. uincula uero dirupta sunt. lampades que erant lateribus eius extincte sunt. Qui cum mitterent manus ad sanctam Dariam stupebant nerui eorum et pro doloribus gemitum cordis reddebant. His uisis itaque celerinus prefectus uehementer expauit. et cursu rapidissimo ad imperatorem properans. cuncta hec que gesta fuerant enarrauit. Tunc numerianus imperator non uirtutibus diuinis hec. sed maleficiis imputans. eos duci in uia salaria. atque in arenario deponi simul Chrisantum et Dariam in uiuos terra et lapidibus obrui. Tunc beatissimus Chrisantus cum beata uirgine Daria deponuntur in foueam psalmis et orationibus insistentes. facta est in passione societas sanguinis sicut fuerant etiam mente coniuges. et quasi in uno lectulo. ita in una fouea atque in una uoluntate perdurantes. talis fuit passio que magis sepulturam dei famulis intulit. Acceptio uero deo hostiam uiuentem cuius gratia hoc factum est. ut qui simul fuerant in uirginitate durantes. simul peruenirent ad coronam. Igitur cum multa beneficia deus uenientibus ad eorum sepulchra prestaret. euenit ut die natalis eorum infinita populi multitudo concurreret. uiri simul ac mulieres parentes et infantes et innupte puelle et iuuenes. Hoc cum fuisset numeriani auribus intimatum. iussit ut in introitu quo introierant inepta paries leuaretur. Quod cum fuisset impletum desuper ad sabulonem super eos montem deiecit. Omnes quoque parati dum sacramenta perciperent et gloriam martyrum celebrarent. ipsi quoque ad quos erat diodorus presbiter et diaconus marinianus et plurimi clericorum. populi autem multitudo non numeri nec nomina collecta sunt. quia preciosum esse et superfluum iudicauimus. Hec omnia sic gesta sunt scripta scripsimus. Reuerentius et armenius fratres a sancto stephano in sede apostolica facti presbiteri. direximus ad omnes ecclesias per orientem et occidentem ut sciat mundus quia martires suos Chrisantum et Dariam cum multis filiis in triumpho martyrii et gloria perpetue corone suscepit. Amen. Explicit passio.

Incipit prologus in uita sancti Castriciani episcopi.

EVIDENTER foris et intus in abdito atque in propatulo diri turbinis immoderata pluuie que debachantis domiciani furiis magis ac magis excitata prorupat. nemo in tanta credentium caterua inueniri poterat. qui inter periculosa portus equorei statione sue nauis anchoram auderet deponere. et pastoralis cure oneri metuendo collum uellet sponte submittere. Sed uero fama uolitante ipsi quoque finis et uite eiusdem impii ad aures peruenit multitudinis. confestim recreantur animi longa mestitudine hebetati. presertim quia Nerua ei in imperium substituto. cuncta que ille peruersis donarat titulis. queque inique abstulerat. que lupi more male discerpserat. decreti perfligarat ex senatus consulto. sed magis ut opinor superno iudicio detrahuntur. restituuntur. aduocantur. atque ad proprias que exulati fuerant sedes reuertuntur. Quo in tempore plures mediolanensium incolarum qui delitescendo forte sub preruptas montium cauernas. ut esse relicta patria pro amore nominis domini ihesu exulando persecutorum manus euadere potuerunt. multo magis domo parentibus ac geniali stilo quam christiani soli nominis prerogatiua carere gestientes agnita huiuscemodi fame optata liberalitate alacres ad sua repedarunt. Inter quos uir quoque sanctissimus et omni laude dignissimus Castricianus. qui solus tunc temporis de omni illa primitiarum benedictione quam primis urbis christiane fidei cultoribus inter de rore celi et pinguedine dicantis dextera ineffabili pietate attribuit. suorum simillimus. omniumque uirtutum exercitatissimus. non sine diuino reseruabatur preiudicio. cum aliquibus ex clero et populo reuersus est a uicinis latibulis quibus aliquamdiu sese cum reliquiis occulere tuti ratus. ad maximum christi fidelium tutamen furentis declinauit rabiem tyranni. Denique prefatum uirum digne memorie sanctus Caius ad cuius curam ordo pendebat ecclesie dum magister aduiueret bone satis indolis. atque inter ceteros qui prius in principio monitis assensum dederant. iuuenem sagacis ingenii intendens. docilemque sane per omnia docibilem clericorum cetui uigilanter asciuit. Deinde theosebie in breui studiis adprime imbutus. licet neophitus leuiticis mancipatus officiis. uero in omnium morum honestate ac inconuulse fidei probitate preclarus. gradatimque ad culmen probati pertingens discipuli. sacerdotali non post multum stola indui. ac sacrosancte benedictionis eulogio promeruit cumulari. Hec quoque uelut diuisorum exceptum certaminum.